

XXI. Összefoglalás

1. a) Az 1849–1918 közötti időszakban mely irányzatok játszottak fontos szerepet a világ- és a magyar irodalomban?

---

b) Mutasd be a realizmus irányzatát!

---

2. Mely irányzat(ok) jellemzi(k) elsősorban a felsorolt művészeket?

Ady Endre: _____ Monet: _____

Courbet: _____ Paál László: _____

Debussy: _____ Tóth Arpád: _____

Ferenczy Károly: _____ Van Gogh: _____

Gogol: _____ Verlaine: _____

3. Értelmezd a következő fogalmakat!

drámai költemény: _____

---

felesleges ember: _____

---

groteszk: _____
_____
_____

l'art polír l'art: _____
_____
_____

paródia: _____
_____
_____

polifonikus regény: _____
_____
_____

pozitivizmus: _____
_____
_____

szabad vers: _____
_____
_____

tipikusság: _____
_____
_____

tolsztojánizmus: _____
_____
_____

4. Milyen írókat ismersz az 1849–1918 közötti időszak világirodalmából?
angol-amerikai:

francia: _____
_____

német: _____

_____

orosz: _____

_____

egyéb: _____

_____

5. Egészítsd ki a táblázatot! Ha tudod, az évszámot is odaírhatod.

<i>Mű</i>	<i>Szerző</i>	<i>Műnem/műfaj</i>	<i>Évszám</i>
A Karamazov testvérek	_____	_____	_____
A pármái kolostor	_____	_____	_____
Anna Karenina	_____	_____	_____
Archaikus Apolló-torzó	_____	_____	_____
A revizor	_____	_____	_____
A részeg hajó	_____	_____	_____
Az utazás	_____	_____	_____
Babaszoba	_____	_____	_____
Érzelmek iskolája	_____	_____	_____
Ványa bácsi	_____	_____	_____

6. Kik azok a filozófusok, társadalomtudomány-elméleti szakemberek, akik jelentős hatást gyakoroltak a korszakban?

_____

_____

7. a) A korszak magyar írói közül kiknek jelentős a műfordítói munkássága?

_____

b) Kik készítették el a teljes magyar Baudelaire-t?

_____

c) Arany János Shakespeare mely drámáit fordította le?

---

d) Ki ültette át magyarra Dante fő művét?

---

8. Hogyan korszakolnád az 1849–1919 közötti magyar irodalmat? Melyiknek kik voltak a jeles alkotói? (Ne feledkezz meg az előző évben tanultakról sem!)

---

9. Sorold fel a magyar irodalom néhány jelentős művét a) az 1860-as évekből! (Ne feledkezz meg az előző évben tanultakról sem!)

---

b) az 1910-es évekből!

---

10. Képzeld el, hogy érettségi után, az 1909–1910-es tanévben a budapesti bölcsészkaron kezded meg felsőfokú tanulmányaidat. A szellemi-művészeti-irodalmi élet milyen lehetőségeket kínálna neked? Mit olvasnál, tekintenél, hallgatnál meg, hová mennél el?

---

11. Ki élt a megadott évszámok közötti időben?

1823–1864:	_____	1879–1942:	_____
1827–1897:	_____	1883–1936:	_____
1847–1910:	_____	1883–1941:	_____

1863–1922: _____ 1885–1936: _____
1877–1919: _____ 1886–1928: _____
1878–1933: _____ 1888–1938: _____

12. A korszak alkotói közül mely író(k) életpályája kapcsolódik a következő helységekhez?

Alsósztrégova: _____

Arad: _____

Csesztve: _____

Debrecen: _____

Eger: _____

Érmindszent: _____

Fogaras: _____

Horpács: _____

Nagyvárad: _____

Podolin: _____

Szabadka: _____

Szeged: _____

Szekszárd: _____

Szklabonya: _____

Vál: _____

13. Ki volt a felesége a felsorolt íróknak?

Ady Endre: _____

Babits Mihály: _____

Karinthy Frigyes: _____

Kosztolányi Dezső: _____

Krúdy Gyula: _____

Madách Imre: _____

Mikszáth Kálmán: _____

Móricz Zsigmond: _____

Tóth Árpád: _____

Vajda János: _____

14. Egészítsd ki a táblázatot!

<i>Mű</i>	<i>Szerző</i>	<i>Műnem/műfaj</i>	<i>Évszám</i>
A civilizátor	_____	_____	_____
A gavallérok	_____	_____	_____
A halottak élén	_____	_____	_____
Az öröm illan	_____	_____	_____
Hét bagoly	_____	_____	_____
Meztelenül	_____	_____	_____
Özvegy és leánya	_____	_____	_____
Sárarany	_____	_____	_____
Utazás a koponyám körül	_____	_____	_____
Verseny az esztendőkkal	_____	_____	_____

15. Kinek melyik művéből valók a következő idézetek?

a) Brummog a bögő, jaj, be furcsa hang,
Beléjekondul a repedt harang,
Kutyák vonítanak a holdra fel,
A túlsó parton varjúraj felel. _____

b) Csak én bírok versemnek hőse lenni,
első s utolsó mindenik dalomban:
a mindenséget vágyom versbe venni,
de még tovább magamnál nem jutottam. _____

- c) Este van már, sietnek az esték
álnokul mint a tolvaj öregség
mely lábhegyen közeledik, halkan,
míg egyszercsak ugrik egyet, s itt van! _____
- d) Ezt hozta az ősz. Hús gyümölcsöket
üvegtálon. Nehéz, sötét-smaragd
szőlőt, hatalmas, jáspisfényű körtét,
megannyi dús, tündöklő ékszerét. _____
- e) Fönn az égen ragyogó nap.
Csillanó tükrén a tónak,
Mint az árnyék, leng a csónak. _____
- f) Hát rossz vagyok? szótlan? borús? hideg?
Bocsáss meg érte. Hisz ha tudnám,
A világ minden fényét s melegét
Szórva adnám. _____
- g) Kezében óriás rostával
Áll az idő és rostál egyre,
Világokat szed és rostál ki
Vidáman és nem keseregve
S busul csak az, akit kihullat. _____
- h) Minő csodás kevercse rossz s nemesnek
A nő, méregből s mézből összeszűrve.
Mégis, miért vonz? mert a jó sajátja,
Míg bűne a koré, mely szülte őt. _____
- i) Jaj, mily sekély a mélység
és mily mély a sekélység
és mily tömör a hígság
és mily komor a vígság. _____
- j) Sósabbak itt a könnyek
S a fájdalmak is mások.
Ezerszer messiások
A magyar messiások. _____

16. Kinek melyik művéből valók a következő idézetek?

a) A bacsának nem lehetett volna nagyobbat mondani. Az ezeregyéj szemkápráztató régei mind csak hitványság e vakító valóságához képest! A brezinai véres földelű akol, a kilenc vezérkos, a száz selyemürü és a többi birka mind övé lenne. Mennyi kevés maradna ezenkívül a többi embereknek, kik még a világon vannak!

---

b) [...] midőn közeledni érezte halálát, elhatározta, hogy még egy utazásra indul, mielőtt elhagyná a sztambuli bazárt, ahol egy régi szőnyegen üldögélve, pipáját szivogatta. Eszébe jutott fiatal korából egy város – [...]

---

c) Megindította a nyáját, a háromszáz juh elindult a pusztán, de nehezen indult meg, mert már szerettek volna éccakázni. Nem értették, hogy mért kell éhomra tovább sétálni a nagyságos pusztán. De ha kell, csak mentek. Után ballagdogált a négy számár meg a két sebesült komondor.

---

d) Hát hol vagy, öreg doktor, te haldokló, a gyógyíthatatlan betegségeddel, a nyolcszázalékos cukroddal? Meghaltál azóta, vagy magaddal tehetetlen fekszel, senyvedve attól az álomkórtól, mely megelőzi az ilyen beteget halálát? Elvesztél te is, és már senki sincs ezen a földön? Ha még élsz, ha csak egy szikrányi lélek lobog benned, akkor teneked most itt a helyed, akkor kellett jönnöd.

---

e) És most beszél. Valamit beszél. A második mondatnál arra számított, hogy félbeszakítják – lopva néz a tanár felé. De az mozdulatlan arccal néz, se azt nem mondja, hogy jó, se azt, hogy rossz. Nem szól. Pedig a rossz tanuló nagyon jól tudja, hogy nem lehet az jó, amit ő beszél.

---

17. Mutasd be a Nyugat című folyóiratot!

---

18. Válassz ki egyet a Nyugat első nemzedékének a tankönyvben be nem mutatott alkotói közül, és készíts róla rövid ismertetést!

---

19. Kiket ismersz a tanult korszak irodalomtörténészei, kritikusai, szerkesztői közül?

---

20. Ismersz-e néhány olyan irodalomtörténészt, aki a tanév során tárgyalt alkotók valamelyikét mutatja be? (A tankönyv jó néhánytól idéz is!)

---

21. Ismételjétek át a tanév során megtanult memoritereket! A felelevenítés mellett újabb verses és prózai szövegeket is megtanulhattok.

22. Válaszd ki azt az epikai vagy drámai művet, amelyik e tanévben irodalomtörténeti tanulmányaid során a leginkább megnyerte a tetszésedet. Részletes fogalmazásban indokold meg választásodat!

23.

a) Sorolj fel legalább öt költeményt, amelynek hőse, címzettje nagy magyar író!

---

b) Melyik szobrász, festő melyik íróról készített portrét?

---

24. Az 1848–1918 közötti korszaknak kik a legjelentősebb zeneszerzői?

a) Európában: _____

b) Magyarországon: _____

25. Az 1848–1918 közötti korszaknak kik a legjelentősebb képzőművészei

a) Európában: _____

b) Magyarországon: _____